

Rozhodnutí Nejvyššího soudu SSR ze dne 09.07.1980, sp. zn. 2 To 22/80, ECLI:CZ:NS:1980:2.TO.22.1980.1

Číslo: 22/1981

Právní věta: Ak páchatel obohatí iného na úkor majetku v socialistickom vlastníctve tým, že uvedie niekoho do omylu a získa pre iného vec z majetku v socialistickom vlastníctve za veľkoobchodnú cenu, naplní znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák., a nie trestného činu skrátania dane podľa § 148 odst. 1 Tr. zák. Škodou na majetku v socialistickom vlastníctve je v takom prípade rozdiel medzi maloobchodnou a veľkoobchodnou cenou.

Soud: Nejvyšší soud SSR

Datum rozhodnutí: 09.07.1980

Spisová značka: 2 To 22/80

Číslo rozhodnutí: 22

Číslo sešitu: 4-5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 odst. 1 písm. c
§ 148 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 22/1981 sb. rozh.

Ak páchatel obohatí iného na úkor majetku v socialistickom vlastníctve tým, že uvedie niekoho do omylu a získa pre iného vec z majetku v socialistickom vlastníctve za veľkoobchodnú cenu, naplní znaky trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák., a nie trestného činu skrátania dane podľa § 148 odst. 1 Tr. zák. Škodou na majetku v socialistickom vlastníctve je v takom prípade rozdiel medzi maloobchodnou a veľkoobchodnou cenou.

(Rozhodnutie Najvyššieho súdu SSR z 9. 7. 1980 sp. zn. [2 To 22/80.](#))

Najvyšší súd SSR zrušil na základe odvolania krajského prokurátora a obžalovaného E. S. rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 21. januára 1980 sp. zn. 2 T 10/78, pokiaľ bol obvinený E. S. uznaný za vinného z trestných činov rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. a skrátania dane podľa § 148 odst. 1 Tr. zák. a obžalovaného E. S. uznal za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm.

c), odst. 2 písm. c) Tr. zák. a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní troch rokov v prvej nápravnovýchovnej skupine.

Z odôvodnenia:

Krajský súd v Banskej Bystrici uznal napadnutým rozsudkom obžalovaného E. S. za vinného z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. a z trestného činu skrátania dane podľa § 148 odst. 1 Tr. zák. a odsúdil ho na základe § 132 odst. 1 Tr. zák. s použitím § 35 odst. 1 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere jedného roka, pričom podľa § 58 odst. 1 písm. a) Tr. zák. výkon trestu podmienene odložil a podľa § 59 odst. 1 Tr. zák. určil skúšobný čas na tri roky.

Podľa § 228 odst. 1 Tr. por. zaviazal obžalovaného E. S. uhradiť poškodenému závodu SMZ vo Vyhniach škodu v sume 13 844 Kčs.

Výrok o vine obžalovaného E. S. z trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa uvedeného zákonného ustanovenia založil súd prvého stupňa na nasledujúcom skutkovom zistení: keď boli dodané do Závodu SNP v Žiari nad Hronom hliníkové rámy okien a dverí pre súkromnú stavbu inž. R. K. do závodu SMZ Vyhne, dal úhradu za ne vykonať iba vo výške 24 104 Kčs, hoci faktúra Závodov SNP v Žiari nad Hronom znela na 32 937 Kčs, čím obohatil inž. R. K. o 8833 Kčs. Okrem toho nezaúčtoval do uvedenej fakturácie sumu 5011 Kčs, ktorá bola vyplatená ako riadna mzda, cestovné a stravné pracovníkom SMZ Vyhne, ktorí v októbri a novembri 1972 v pracovnom čase pracovali na výrobkoch pre inž. R. K.

Vinu obžalovaného z trestného činu skrátania dane podľa § 148 odst. 1 Tr. zák. vyvodil zo skutkového zistenia, že napriek tomu, že obvinený vedel, že uvedené výrobky Závod SNP v Žiari nad Hronom fakturoval závodu SMZ Vyhne vo veľkoobchodnej cene, sám vypracoval podklady pre fakturáciu inžinierovi R. K. ako súkromnej osobe a nefakturoval mu daň z obratu v sume 13 998,20 Kčs.

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonnej lehote odvolanie obžalovaný E. S. a krajský prokurátor.

Obžalovaný E. S. sa domáhal zmeny výroku rozsudku súdu prvého stupňa, pokiaľ bol zviazaný uhradiť poškodenej strane závodu SMZ Vyhne škodu v sume 13 844 Kčs.

Prokurátor vytkol krajskému súdu, že umele rozdelil jeden skutok zakladajúci trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve na dva skutky a posúdil ich oddelene ako rozkrádanie majetku v socialistickom vlastníctve a ako skrátanie dane. Podľa názoru tohto odvolateľa v konaní obžalovaného E. S. ide v podstate o podvodné vylákание tovaru od socialistickej organizácie za veľkoobchodnú cenu, hoci bolo treba fakturovať a platiť v maloobchodnej cene, a preto ide o trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve i v tej časti, v ktorej súd prvého stupňa kvalifikoval skutok ako trestný čin skrátania dane.

Na základe podaných odvolaní Najvyšší súd SSR v rozsahu stanovenom v § 254 odst. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku i správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozsudku, a zistil, že kým odvolanie obžalovaného E. S. nie je odôvodnené, odvolanie prokurátora je opodstatnené.

Z dôkazov, ktoré vykonal súd prvého stupňa na hlavnom pojednávaní, nepochybne vyplynulo, že inž. R. K. sa rozhodol použiť na stavbe svojho domu atypizované eloxované hliníkové rámy na okná a dvere, ktorých výroba v Závode SNP sa len rozbiehala a bolo treba uprednostniť požiadavky socialistického sektoru. Spolu s obžalovaným osobne v tejto záležitosti vyjednával s riaditeľom Závodu SNP inž. S., ktorý len na základe prísľubu, že závod SMZ Vyhne poskytne na ten cieľ

vlastných ľudí, a hoci vedel, že objednávka sa týka individuálnej bytovej výstavby, súhlasil s realizovaním objednávky. Inž. R. K. v postavení námestníka PR SMZ v Dubnici n/Váhom pre kádrovú a personálnu prácu, opierajúc svoju požiadavku o vyhlášku č. 137/1968 Zb., obrátil sa na inž. K. o poskytnutie pomoci vo svojej záležitosti s tým, že vyhotovené objednané výrobky mu bude organizácia fakturovať. Inž. R. K. urobil 28. 5. 1972 v závode SMZ objednávku, aby v zmysle uvedenej vyhlášky a údajne podnikovým riaditeľom schválenej žiadosti z 11. januára 1972 bol pre neho v Závode SNP objednaný hliníkový materiál potrebný na stavbu rodinného domu s tým, že po dodaní materiálu a vyúčtovaní uhradí faktúru v zmysle vyhlášky č. 137/1968 Zb. Obžalovaný dal pokyn, aby závod SMZ objednal v Závode SNP objednávkou z 28. 2. 1972 č. 711306 vyhotovenie okien a dverí z hliníkových profilov podľa príslušných rozpisov s tým, aby objednávka bola fakturovaná závodu SMZ. Keďže išlo o atypické rozmery, výkresovú dokumentáciu urobil inž. R. K. v Závode SNP za odmenu.

Závod SNP, n. p. v Žiari nad Hronom vystavil 7. 6. 1973 dodací list pre závod SMZ vo Vyhniach s odkazom na jeho objednávku z 28. 2. 1972 a vyhotovil 25. 7. 1973 interné oznámenie, aby závodu SMZ bol bezhotovostným stykom fakturovaný hotový tovar bez zdanenia na sumu 21 540 Kčs.

Dňa 31. 7. 1973 fakturoval Závod SNP v Žiari nad Hronom závodu SMZ vo Vyhniach sumu 21 540 Kčs. Závod SMZ faktúru uhradil 6. 8. 1973.

Obžalovaný E. S. 5. 12. 1973 dal pokyn preúčtovať faktúru Závodu SNP na obchodný tovar, zúčtovať na náklady výroby 6158 Kčs a zvyšok 15 382 Kčs vyfakturovať inž. R. K.

Faktúru Závodu SNP zo 4. 9. 1973 na ťarchu závodu SMZ vo Vyhniach na 11 397 Kčs obžalovaný E. S. 4. 10. 1973 doplnil textom, že hodnotu eloxáže, ktorá bola vykonaná spoločne s dielcami pre V 5632 v sume 2675 Kčs treba zúčtovať na výr. prík. a rozdiel 8722 Kčs fakturovať na ťarchu inž. R. K.

Súčet vyňatých súm z fakturácie pre inž. R. K. na príkaz obžalovaného E. S. predstavuje 8833 Kčs.

Závod SMZ na trikrát fakturoval inž. R. K. 13. 12. 1973 v jednom prípade 4907 Kčs, v druhom prípade 10 475 Kčs a 29. 12. 1973 v treťom prípade 8722 Kčs, spolu 24 104 Kčs, všetko bez dane a v cene podľa dodávateľa Z-SNP v Žiari nad Hronom.

Až 27. 8. 1975 fakturoval závod SMZ inž. R. K. 10 244 Kčs ako dodatočne vyrubenú daň z obratu, ktorá údajne pôvodne nebola nedopatrením vyrubená. Inž. R. K. túto faktúru uhradil 2. 9. 1975. Dňa 3. 9. 1975 zaplatil aj penále 780,30 Kčs.

K odlišnému záveru než súd prvého stupňa dospel odvolací súd v otázke právnej kvalifikácie konania obžalovaného E. S. spočívajúceho v tom, že nefakturoval inž. R. K. daň z obratu.

Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zhotovenie okien a dverí v Závode SNP n. p. v Žiari nad Hronom objednal závod SMZ Vyhne. Subjektami dodávateľsko-odberateľských vzťahov boli teda dve štátne hospodárske organizácie majúce charakter výrobných podnikov. Na tejto podstate nič nemení ani skutočnosť, že závod SMZ Vyhne uvedené výrobky objednal s vedomím, že ich neskôr predá občanovi. V zmysle odst. 6 spoločných ustanovení v čase činu platného sadzobníka dane z obratu výrobné podniky nakupujú výrobky, ktoré nepatria do základných prostriedkov, podľa údajov stĺpca 6 príslušnej položky sadzobníka. Keďže v stĺpci 6 položky 553 000 sadzobníka (do ktorej patria uvedené výrobky) je údaj „bez dane“, dodávateľ, t. j. Závod SNP, n. p. v Žiari n/Hronom bol povinný fakturovať a závod SMZ Vyhne bol povinný nakúpiť tieto výrobky za ceny bez dane z obratu. Táto povinnosť vyplýva z odst. 24 spoločných ustanovení sadzobníka, ktorý je súčasťou vykonávacej vyhlášky č. 95/1967 Zb. k zákonu č. 73/1952 Zb. o dani z obratu.

Zo strany závodu SMZ Vyhne šlo v danom prípade o predaj tovaru vlastného nákupu (čl. 2 odst. 1 cit.

vyhlášky) a zdaniteľný obrat vznikol dňom vyhotovenia faktúry pre občana (čl. 3 odst. 5 písm. a/ cit. vyhlášky), t. j. 13. a 29. decembra 1973.

Pri posudzovaní tejto záležitosti je ďalej potrebné vychádzať z odst. 2 spoločných ustanovení sadzobníka dane z obratu platného od 1. 1. 1972, kde pod písm. a) až d) je uvedené, na ktoré organizácie sa vzťahujú cenové a daňové údaje stĺpcov 5, 6 a 7 tohto sadzobníka. Z cit. odst. 2 vyplýva, že sadzobník sa vzťahuje len na predaj organizáciám socialistického sektoru. Nevzťahuje sa na predaj výrobkov jednotlivcom (občanom) alebo iným organizáciám neuvedeným v odst. 2 spoločných ustanovení. Pre tých platí jednotná cena, a to cena s daňou z obratu (pozri odst. 20 spoločných ustanovení vtedy platného sadzobníka).

V konkrétnom prípade ide o výrobky patriace do položky 553 000 sadzobníka. Závod SMZ Vyhne mal fakturovať občanovi za dodané výrobky cenu vrátane dane z obratu (podľa stĺpca 3 položky 553 000 sadzobníka: 20 z obchodnej ceny, t. j. 25 z ceny veľkoobchodnej a 14 6463odatkovú daň, pretože v zmysle ustanovení čl. 6 odst. 1 vykonávacej vyhlášky č. 95/1967 Zb. k zákonu č. 73/1952 o dani z obratu občania nemajú nárok na obchodnú zrážku), t. j. 46 935,22 Kčs. Táto suma sa skladá z týchto položiek:

veľkoobchodná cena 32 937,- Kčs

daň z obratu podľa stĺpca 3 sadzobníka 8 234,25 Kčs

dodatková daň podľa stĺpca 4 sadzobníka (predstavuje neposkytnutú obchod. zrážku). 5 763,95 Kčs
Spolu: 46 935,22 Kčs

Súčet dane z obratu podľa stĺpca 3 a dodatkovej dane podľa stĺpca 4 sadzobníka (t. j. 8234,25 + 5763,95 Kčs) predstavuje 13 998,20 Kčs; túto sumu obžalovaný E. S. nefakturoval (resp. dal pokyn, aby ju účtáreň závodu SMZ Vyhne nefakturovala) a tým neoprávnene obohatil o túto sumu inž. R. K. na úkor majetku v socialistickom vlastníctve, lebo podnik uvedený v § 2 cit. zákona č. 73/1952 Zb. (čl. 2 odst. 5 vykonávacej vyhlášky) platí daň z obratu pri akomkoľvek použití tovaru, teda aj vtedy, keď nastane taký prípad ako v danej veci. Preto nie je na dani poškodený štát, ale sama organizácia, ktorá túto daň musí v každom prípade zaplatiť.

Z uvedených zákonných ustanovení a zo skutočnosti, že daň z obratu tvorí súčasť ceny tovaru, vyplýva, že obohatenie iného tým, že páchatel' uvedie niekoho do omylu a získa pre iného vec z majetku v socialistickom vlastníctve za veľkoobchodnú cenu a nie za maloobchodnú cenu, nie je skrátením dane podľa § 148 Tr. zák., ale rozkrádaním majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák., pričom škoda predstavuje rozdiel medzi maloobchodnou a veľkoobchodnou cenou.

Podľa § 132 odst. 1 písm. c) Tr. zák. spácha trestný čin rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve ten, kto majetok v takomto vlastníctve rozkráda tak, že na škodu takého majetku seba alebo iného obohatí tým, že niekoho uvedie do omylu alebo jeho omyl využije.

Obžalovaný E. S. v úmysle zvýhodniť inž. R. K. dal pokyn účtárni SMZ Vyhne, aby faktúra pre inž. R. K. bola znížená o 8833 Kčs, v rovnakom úmysle mu nefakturoval sumu 5011 Kčs a dal pokyn účtárni SMZ Vyhne, aby inž. R. K. nebola fakturovaná daň z obratu v sume 13 998,20 Kčs. Tieto hodnoty však opustili sféru majetku SMZ závod Vyhne (t. č. ZŤS) Dubnica nad Váhom (t. j. sféru majetku v socialistickom vlastníctve), lebo boli vyplatené sčasti Z-SNP v Žiari nad Hronom (8833 Kčs), sčasti pracovníkom SMZ Vyhne (5011 Kčs) a vo zvyšnej časti Okresnej finančnej správe v Považskej Bystrici, avšak neboli fakturované inž. R. K. Obžalovaný teda obohatil inž. R. K. o 27 842,20 Kčs a poškodil o uvedenú sumu SMZ (t. č. ZŤS, n. p.) Dubnica nad Váhom. Tým naplnil zákonné znaky

trestného činu rozkrádania majetku v socialistickom vlastníctve podľa § 132 odst. 1 písm. c), odst. 2 písm. c) Tr. zák., lebo činom spôsobil značnú škodu, za ktorú sa podľa konštantnej súdnej praxe považuje škoda v rozsahu okolo 20 000 Kčs.